

הפקולטה לחקלאות מזון וסביבה ע"ש רוברטה סמית

חשון תשע"ה נובמבר 2014

מידעון הפקולטה

שוב הקמפוס הומה בתלמידים - שנת הלימודים תשע"ה נפתחה. ובשערי הפקולטה מגיעים סטודנטים רבים, לתואר בוגר בלימודים כ- 1600 לתואר מוסמך כ- 400 תלמידים ולתואר שלישי (דוקטורט) כ- 200 תלמידים.

תלמידי שנה א' הוזמנו לכנס פתיחת שנה וגדשו את אודיטוריום אריוביץ, שמעו את דיקן הפקולטה פרופ' שמוליק וולף, ואת סגן דיקן להוראה פרופ' אורנה הלוי, ואת יו"ר אגודת הסטודנטים נעם ראשד. פעילות רבה נרשמה באגודת הסטודנטים, ביריד פתיחת שנה ובפעילויות המוצעות לסטודנטים.

על קוצו של מחקר...

זרקור למחקר המתקיים בפקולטה לחקלאות פרופ' אורן פרוי, מנהל המכון לביוכימיה, מדעי המזון והתזונה

זמני הארוחות מווסתים את תפקוד השעון הביולוגי, וכשאוכלים מסודר, שומרים על השעון הביולוגי. השעון הביולוגי הוא מעין קוצב שמורכב מחלבונים ופעיל בכל אחד מתאי הגוף שלנו. הוכח במחקרים ששיבוש של השעון הביולוגי מוביל להשמנה ומקצר את החיים. למשל, עובדי משמרות נתונים לסיכון גבוה יותר לסרטן, השמנה ומחלות לב וכלי דם."

"ממחקר חדש שאנחנו עורכים על עכברים עולה שצמצום של כל האכילה היומית לחלוץ זמן מוגבל משפיע על השעון הביולוגי בצורה שמגינה על תאי המוח מפני התנוונות. בכך ייתכן שאפשר להגן על המוח מפני מחלות כמו אלצהיימר ופרקינסון."

פרס על מפעל חיים לפרופ' אבנר עדין מהמחלקה למדעי הקרקע והמים מממשלת מקסיקו

הפרס החשוב ביותר בתחום המים במקסיקו, הוענק לפרופ' עדין על פועלו בהוראה והדרכה, בטיפול במים, בניהול איכות מים, ברגולציה ובסיוע לפיתוח טכנולוגיות חדשות. "זה כבוד גדול עבורי, ובעיקר עבור הרמה המדעית של ישראל" - אמר בטקס פרופ' עדין. "הידע והטכנולוגיות

המובילות בארץ, מאפשרים לנו לסייע למדינות רבות ברחבי העולם להתמודד עם הבעיה המרכזית של המאה ה-21, המחסור ההולך וגובר במים."

האות הוענק על-ידי השר לסביבה ולמשאבי טבע של מקסיקו אינג' Juan José Guerra Abud בכנס השנתי הבינלאומי של ANEAS, הארגון הלאומי המקסיקני של תאגידי המים. נשיא ANEAS, אינג' Roberto Olivares, שיזם את הענקת אות ההוקרה, משמש גם כנציג מקסיקו בארגון המים העולמי שבו מייצג פרופ' עדין את ישראל. (תמונה)

סגן דיקן למחקר פרופ' בני חפץ מעדכן מועדת ציוד שהפקולטה כתה במימון למיקרוסקופ airSEM

שיאפשר מדידות ברזולוציה גבוהה גם במערכת ללא ואקום. המכשיר יצטרף למערך המיקרוסקופים בפקולטה.

הפקולטה לחקלאות ליוותה למנוחות 2 מחוקריה הוותיקים

פרופ' אורי זהבי ז"ל

הלך לעולמו פרופ' אמריטוס אורי זהבי ז"ל.
המכון לביוכימיה מדעי המזון והתזונה.

נולד בישראל בשנת 1936, סיים תיכון עירוני א' בתל אביב. את התואר הראשון והשני למד בטכניון וסיים בשנת 1961. את עבודת הדוקטור שלו סיים ב-1965 באוניברסיטה העברית ובמכון וייצמן, עבד כשנתיים כחוקר בבית הספר לרוקחות של האוניברסיטה העברית, והצטרף לפקולטה לחקלאות ב-1978 למכון לביוכימיה כחוקר. עסק בכימיה של פחמימות של חומרי טבע כמו ספונינים, במטרה למצוא נגזרות שתהיה להן פעילות ביולוגית. בתחילת המחקר עסק במציאת נגזרות לריפוי מחלת הלשמניה, ועסק בתרכובות של פרי הדר. מחקרים אלה הקנו לו מוניטין בתחום הכימיה של פחמימות בארץ ובעולם. הוא שיתף פעולה עם מעבדות מחקר שונות באוניברסיטה ובמכון וייצמן. ועמד בראש המכון לביוכימיה מזון ותזונה במשך שלוש שנים פוריות. אורי הכשיר תלמידים רבים והמשיך במחקרו.

בהלווייתו, בנוכחות בני משפחה וחברים ועמיתים מהפקולטה. את הפקולטה ייצג פרופ' רפי גורן, דיקן לשעבר, שסיפר על אורי החוקר והעמית ועל היכרותו רבת השנים עמו.

"הייתה לי זכות גדולה להכיר את אורי כאדם, כחבר וכמדען. היכרותנו החלה להעמיק כאשר הצעת לו להצטרף אלי להדרכת אסתר ואן-פראג, שאמורה הייתה לבצע מחקר לתואר שלישי בתחום הביוכימיה של סוכרים בפרי הדר. אורי היה אחד מעמודי התווך של המחלקה לביוכימיה, וכן בעל הכרה בינלאומית בתחום התמחותו. התרשמתי מאוד מגישתו, מהמומחיות המדעית שלו בתחום הביוכימיה והמטבוליזם של סוכרים, מכישוריו האנליטיים ומיכולתו לנתח היבטים שונים הקשורים במחקר. ההדרכה המשותפת עם אורי הייתה עבורי חוויה אישית ומקצועית ופתחה בפני, כפיסילוג בתחום המטעים, עולמות חדשים בתחום הביוכימיה. על כך אני חב לאורי תודה מעומק לבי."

פרופ' מיכה נעים חבר וקולגה קרוב, אמר

"אורי הביא איתו הכשרה מעולה בביוכימיה של פחמימות שהיתה נחוצה אז בפקולטה כדי למלא את החסר שנוצר עם הסתלקותו של פרופ' בנימין גשטטר. מעבר להתמחותו בביוכימיה של פחמימות, אורי היה כימאי מצוין שהגיע עם הכשרה לתואר שלישי בכימיה אורגנית ממכון וייצמן ולאחר התמחות ב Imperial College בלונדון. כאשר בחרתי לחקור את מנגנון הפעולה של ממתקים היה זה רק טבעי שאשתף פעולה עם אורי שהשלים לשנינו את החלק הכימי בעוד הרקע שלי היה מהתחום הסנסורי (תחום הריח והטעם). מטרת המחקר הייתה לברר את הסיבות לטעם המוזר והשארתי שיש לממתקים מלאכותיים לעומת הממתקים הסוכריים. אורי תרם משמעותית לזיהוי הסיגנל בתאי חישת המתיקות וההבנה של אופן הפעולה שלו. הוא בלט במחשבה מקורית ומעמיקה, בשיתוף פעולה הוגן ובמידה רבה של צניעות.

שיתפנו פעולה בתחום נוסף שמטרתו הייתה לברר את מנגנון ההיווצרות של ארומה שלילית במוצרי פרי הדר שהו אז מוצר ייצוא חקלאי חשוב והתרומה של אורי כמו בחקירת הממתקים היתה מרכזית והשלימה את הידע הסנסורי שלי. אני יכול לסכם כי שיתוף הפעולה בינו הביא להכשרה של 5 תלמידי מחקר לדוקטורט ולפחות 10 תלמידי מחקר לתואר שני, וכמובן ליבול של עשרות פרסומים בעיתונות המדעית. לצערי מחלתו קטעה את שיתוף הפעולה הפורה ביננו. אורי גיוון את פעולתו המחקרית גם בשיתופי פעולה נוספים. בפקולטה הידע שלו בביוכימיה של פחמימות היה לשם דבר והרבה חוקרים מהמחלקות השונות הסתייעו בו. הוא היה המורה שלימד את הקורס בביוכימיה של פחמימות לתלמידי המוסמך והדוקטורט בפקולטה וגם לימד חלק מהקורס לביוכימיה כללית לתלמידי הבוגר."

ד"ר רוני שפירא מנהל המכון לביוכימיה, מדעי המזון ספד לו ואמר:

"כתלמיד, פרופ' ז'הבי הדביק אותי באהבה למקצוע. כמורה היה ברור ונהיר ושמח לענות על שאלות תלמידיו. דרש הרבה מעבר למה שמורים אחרים דרשו. היה מורה אהוד. קפדנותו, מסירותו למקצוע שהיה כל עולמו (למעט משפחתו) וחוסר נכונותו לעגל פינות משמשות כנר וכמגדלור לי ולשאר תלמידיו"

נפטר בכ"א באלול תשע"ד 16/9/14, **יהי זכרו ברוך.**

פרופ' יקיר פלסנר ז"ל

פרופ' אמריטוס במחלקה לכלכלה חקלאית ומינהל

מתוך "יבול שיא" גליון 98, מאת שמעון וילנאי

"פרופסור יקיר פלסנר. שנמנה קרוב לחמישים שנה עם סגל ההוראה הבכיר של הפקולטה לחקלאות. נולד בחיפה ב-1935, הלך לעולמו בן 79. יקיר פלסנר לימד מאות רבות של תלמידים את תורת הכלכלה בהיבט החקלאי שלה. הוא הנחה וליווה סטודנטים מצטיינים בנפתולי הכלכלה וראה ברכה בעמלו. השנה הינחה בתכנית "אמירים" למצטייני תואר ראשון בפקולטה את הסטודנטית עידית גניש, תלמידה מצטיינת גם בלימודים וגם בחשיבה הכלכלית שלה. עבודת הגמר שלה עסקה בתחום התעסוקה על פי מדדים כלכליים מהארץ ומהעולם. יקיר פלסנר לימד במחלקה לכלכלה חקלאית וניהול בפקולטה ברחובות. בשנות השבעים היה יועץ כלכלי לבנק העולמי. בתחילת שנות השמונים מונה ליועץ הכלכלי של שר האוצר יורם ארידור. ב-1982 מינה השר ארידור את יקיר למשנה לנגיד בנק ישראל. באותן שנים התעמת פלסנר, שהיה בעל דעות מוצקות וחד לשון, עם כמה מעמיתיו הכלכלנים באקדמיה שלא ראו בעין יפה את לכתו למשרד האוצר ונאמנותו לשר האוצר איש הליכוד. גם התקשורת הכלכלית בקרה לא אחת את פעילותו של פלסנר.

פלסנר התפטר מתפקידו כמשנה לנגיד הבנק המרכזי בשנת 1985 והיה פרשן פופולרי בתקשורת עמדותיו חרגו לא פעם מהקונסנזוס הכלכלי-פוליטי. יקיר הותיר אשה אורה, בן ובת ונכדים."

נפטר י' אלול תשע"ד - 5/9/14 **יהי זכרו ברוך.**

חלק מדברים שכתב פרופ' יואב כסלו מהמח' לכלכלה חקלאית ומינהל בפקולטה (יבול שיא 98)

"הכרתי את יקיר מאז 1955 כששינו היינו תלמידים במחלקה לכלכלה. את עבודת הגמר שלו כתב בהדרכת פרופ' דן ירון ז"ל שהיה המדריך של יקיר. עבודה שחשפה בעיות בתכנון ענף המטעים נשירים עם תשומת לב מיוחדת להשקיה. יקיר ראה שבשיטות התכנון המתמטי היה מכשול ואף העמיק במחקר זה בעבודת הדוקטור שלו. במציאת שיטת תכנון מתמטי, עבודתו נקלטה ובאה לידי ביטוי של ממש גם באקדמיה בארצות הברית. יקיר היה מוביל דרך של כלכלה מוניטרית שהיתה אז חשובה למשק הישראלי האינפלציוני של שנות ה-70. יקיר למד היטב את הנושא וכך הגיע לעמדת יועץ לבנק העולמי ואח"כ למשרת משנה לנגיד בנק ישראל. יקיר כתב ספר שעסק בכלכלה של ישראל, היום זה ספר לימוד ומקור למידע בהתפתחות הכלכלית של המדינה.

יקיר הגיע לפקולטה להוראה ומחקר בשנת 1966 ונשאר כאן עד לפטירתו. בשעתו היה יועץ כלכלי של משרד הבטחון. איש מיוחד, עמד על דעתו, מוכן להסביר לכל אחד את דעותיו. עצמאי בדעותיו, בעל חוש הומור מפותח ומספר בדיחות נפלא. איבדתי אדם ערכי וחבר טוב"

על יקיר פלסנר – המורה שלי

עידית גביש, סטודנטית, בפרויקט "אמירים" לתלמידים מצטיינים בפקולטה לחקלאות:

"יקיר לא לימד כלכלה של הספרים, הוא הבין אותה כל כך עמוק וידע להסתכל עליה מכל זווית במין ראייה שכזו, שהספרים והמודלים הביעו לדעתו תמונה שטחית מדי של הכלכלה האמיתית. האיש שהיה במשך שנים גורם משפניו בכלכלה הפוליטית, הכיר טוב מאוד איך באמת עובדת המערכת וזה מה שהוא רצה להעביר לנו. השאלה הראשונית כל כך של מה זה בכלל הנייר חסר הערך הזה שמסובב את העולם, ואיך הנייר הזה שינה את חוקי המשחק, לא נלמדת באף קורס בשלוש שנים של תואר ראשון בכלכלה, כי היא קשורה להיסטוריה שלנו. יקיר האמין שהכלכלה והתפיסה הכלכלית הרווחת הן תולדה של ההיסטוריה שלנו. הכלכלה הלכה אצלו יד ביד עם מלחמות ועם החלפות ממשל, עם תפיסות חברתיות ועם ארגוני עובדים, ועם לחצים פוליטיים ועם החלטות מטופשות של פקידים. יקיר לא רק אמר לנו את זה, יקיר הראה לנו את זה בפועל תוך שהוא עומד באמצע הכיתה ומנפנף בידיו, מקווה שנענה הפעם נכון על למה, למה עשו אלף ולא בית? ואנו עם הרצון להשיב, מנסים להשיב, מנסים לפשפש במודלים שלמדנו לחפש סיבה כלכלית והוא שוב שב וצועק לנו, מנסה שנבין, איך ההחלטות החשובות שנלקחו אינן קשורות במודל או בספר או במה נכון כלכלית לעשות אלא מתקשרות לפוליטיקה, אינטריגות ואינטרסים אישיים. לפעמים היה קשה לנו לקבל את זה, הרי הוא זרק הרבה ממה שלמדנו ושינו למבחנים דרך החלון, פתח את עינינו ולא הסכים להשאיר אותנו נאיביים, אבל אף אחד מאתנו לא רצה לפספס מילה מדבריו כי הוא חיבר לנו את ההגדרות התלושות ואת התואר לתמונה עמוקה ולמציאות."

חנכנו מתחם יפה וחדש עבור אגודת הסטודנטים הכולל משרדים, חדר ישיבות וחדר רכזים, יחידת המולטימדיה ששכנה מתחת לספרייה, הועברה לבניין הביוכימיה

הוחלפו עמדות מולטימדיה בכמה כיתות, והותקנה מערכת מולטימדיה חדשה באולם אריוביץ שתשפר את איכות ההוראה באולם

חדר תאי צמיחה וכיתה חדשה בשם אתרוג נבנו במכון למדעי הצמח.

שופצו שירותים ומקלחות במעונות, בצריף 8 ובמרכז הנופש.

נרכש מיקרוסקופ קונפוקלי (טכניקה בהדמייה אופטית) לצידוד הבין מחלקתי שיביא תרומה משמעותית למחקר בפקולטה.

הצטרפו לדרך פייסבוק של הפקולטה

לחצו אהבתי (Like)
וקבלו את כל העדכונים על הארועים והמחקרים
הכי חמים בפקולטה לפייסבוק שלכם!

צור קשר

צרו עימנו קשר באמצעות לחיצה על 'צור קשר' - בכל בעיה, שאלה, הצעה, בקשת מידע, וגם... מילה טובה. נשמח לעמוד לרשותכם.

אנא העבירו חומר למידעון הבא לרות תמיר הסברה ויחסי ציבור 08-9489275
או במייל: [צור קשר...](#)

